

המוסד לבטיחות ולגיהות
בטיחות ובריאות בעבודה - זה אנחנו.

תמצית מידע לעובדים בענף הבנייה

תמצית מידע לעובדים בענף הבנייה

שלמה אלוני
מוטי סולטני

המוסד לבטיחות ולגיהות
בטיחות ובריאות בעבודה - זה אנחנו.

גרסה מעודכנת אוקטובר 2022

מק"ט 211400500

תוכן

3	.....	חובות וזכויות- רקע כללי
4	.....	סיכוני בריאות ומצבי חירום
5	.....	הדרכה כללית לבטיחות באתר
6	.....	ציוד מגן אישי ולבוש
7	.....	עוזר בטיחות
7	.....	העסקת בני נוער
8	.....	עבודות בגובה
10	.....	פיגום זקפים
10	.....	פיגום תלוי
10	.....	חפירות
11	.....	מתקנים ואבזרי הרמה
12	.....	עגורנים
13	.....	משאבות בטון
13	.....	טפסות
14	.....	חשמל
15	.....	כלי עבודה, ציוד ומכשירי חשמל מיטלטלים
16	.....	שימוש נכון בסוללות נטענות
16	.....	עבודות חמות- אש גלויה ומקורות הצתה
17	.....	גיהות
18	.....	ארגונומיה
19	.....	טופס הצהרה על שימוש בציוד מגן אישי לעובד באתר בנייה
20	.....	השלמות ודגשי מנהל עבודה

חובות וזכויות

רקע כללי

א. חובות העובד

- להשתמש בציוד מגן אישי בהתאם לייעודו ולהחזיקו במצב נקי ותקין. משנתגלה בו פגם או נזק, יחזירו מיד למעסיקו או לממונה על העבודה, לשם החלפתו.
- להתייצב להדרכת בטיחות ולבדיקות התקופתיות.
- ליידע את המעסיק בדבר סיכונים.
- עובד לא יעשה במזיד ובלי סיבה סבירה דבר העלול לסכן אותו עצמו או את זולתו.
- חובה על העובד להשתתף בהדרכות ובבדיקות רפואיות שנתבקש לעבור.
- עובד לא יעסוק ביוזמתו או שלא ביוזמתו בעבודות שלא הוכשר ולא הוסמך להן (כגון אתר, תיקוני חשמל, מלגזן. עובד בגובה ועוד).
- יש לשמור על שלמות הציוד וכלי העבודה ולא להשאירם פזורים באופן מסוכן באתר.
- השילוט באתר הבנייה הוא חלק מדרישות החוק ליישום באתר. אל תפגע בו.
- אסור לאפשר כניסת מבקרים באתר ללא אישור, ללא ציוד מגן אישי וללא ליווי.

ב. זכויות העובד

- לקבל מידע על הסכנות הקיימות במקום העבודה, ובתחנת העבודה בפרט.
- לקבל ציוד מגן תקין ומתאים לסוג העבודה המבוצעת.
- לקבל הדרכת בטיחות מהמעסיק, לפחות אחת לשנה.

ג. חובות המעסיק

- למסור לעובד מידע והוראות עדכניות בדבר הסיכונים במקום ובתחנת העבודה, בין השאר, להפעלה ולתחזוקה בטוחה של ציוד, חומר ותהליכי עבודה.
- לבצע הדרכת בטיחות לפחות אחת לשנה.
- לספק לעובד ציוד מגן אישי, לפי הסיכונים במקום העבודה, ולפקח על השימוש כאמור.
- לתקן או להחליף ציוד מגן אישי שנתגלה בו פגם או נזק.

סיכוני בריאות ומצבי חירום

עזרה ראשונה

- הכר את דרכי הזעקת עזרה ראשונה (מגיש עזרה ראשונה באתר) והסיוע באתר.
- הכר את מקום האחסון של תיק העזרה הראשונה.
- נפגעת? פנה מיד לקבלת עזרה ראשונה.
- נחתכת? הפצע מדמם? עצור את הדימום על ידי חבישה לוחצת ופנה לטיפול.
- אם חדר לגוף עצם זר, אין לשלוף אותו עצמאית – יש להזעיק סיוע רפואי מיד.
- במקרה חירום, התקשר בחיג מקוצר למד"א – 101; לכיבוי אש – 102; למשטרה – 100.

הדרכה כללית לבטיחות באתר

א. הליכה בטוחה

תאונות עבודה רבות נגרמות ממעידות, מנפילות או מהחלקות במקום העבודה.

יש להקפיד על הפעולות הבאות:

- להתריע בפני מנהל העבודה על מפגעים.
- לשים לב למכשולים ולהיזהר מפגיעה אפשרית מצידוד, מכלי עבודה, מכבלי חשמל או תקשורת, המונחים במסלול ההליכה.
- להימנע מלעבור מתחת למשא מורם או מללכת מתחת לזרוע עגון במהלך עבודתו.
- להקפיד על הליכה בצירים ובשבילים מסומנים.
- להיזהר מבורות פתוחים, ולידע את מנהל העבודה.
- לוודא את שלמות הגידור במשך כל זמן העבודה ובסיומה.
- לאחר הכנסה או הוצאה של ציוד או חומר, יש לוודא שהגידור הושלם חזרה.

ב. בטיחות בתעבורה ונראות:

- בכניסה לאתר יש ללבוש אפוד זוהר.
- יש להקפיד על שמירת מרחק מהכלים התפעוליים לעבודות עפר, בין השאר – מערבלי בטון, מנופים, משאיות ועוד.
- יש לציית לתמרורים ולחוקי התנועה.
- חובה להתקין מנורת אזהרה כתומה מסתובבת על רכבי שירות וצמ"ה.
- חובה לנסוע באורות דולקים כל השנה, בכל שטח האתר.
- אין להפעיל כלי צמ"ה ללא רישיון מתאים.

(1) מכוון/אתת/עניבן

- כלים כבדים וכלי צמ"ה מחויבים בשימוש במכוון קרקעי בנסיעה לאחור.
- במידת הצורך, יש להסתייע במכוון גם בנסיעה לפנים.
- יש לשמור על קשר עין עם המכוון כל הזמן.

ציוד מגן אישי ולבוש

תקנות הבטיחות בעבודה

א. כללי

- עובד לא יפגע ולא ישתמש לרעה במזיד בכל אמצעי או התקן שסופקו או הותקנו להבטחת בריאותם, בטיחותם או רווחתם של העובדים.
  - חובה על העובד להשתמש באמצעי מיגון שסופקו לו להבטחת בריאותו או בטיחותו.
  - אסור להשתמש בציוד מגן אישי שאיננו תקין. חובה לידע את המעסיק כי הציוד פגום ולהחליף את הציוד בציוד תקין.
  - ציוד המגן האישי נועד לשמור על בטיחותך ובריאותך והוא מותאם לך אישית.
  - שמירה על כשירות ותקינות הציוד – במהלך העבודה השתמש בציוד תקני, תקין, בתוקף ונקי מלכלוך ושמנים, אשר יאוחסן במקום המיועד לכך.
- ב. מיגון ראש – יש לחבוש קסדת מגן בכל זמן שהותך באתר הבנייה, להגנה על ראשך בעת נפילה או מפני חפצים הנופלים מגובה.
- ג. מיגון עיניים – יש להרכיב משקפי מגן, בין השאר, בעבודות בלחץ אוויר, בחשיפה לאבק, בריתוך, חיתוך והשחזה או בעבודות תחזוקה, בינוי וחציבה.
- ד. מיגון נשימה – יש לחבוש מסכת מגן, למניעת חדירת אבק או מזיקים אחרים לדרכי הנשימה.
- ה. מיגון אוזניים – יש להשתמש באטמי אוזניים או באוזניות באזורי רעש.
- ו. מיגון ידיים – יש להשתמש בכפפות עבודה בהתאם לסוג העבודה והסיכונים בה.
- ז. מיגון רגליים – יש לנעול נעלי בטיחות עם כיפת הגנה (3S), הכוללת מדרס למניעת חדירת גופים חדים.
- ח. לבוש – • יש ללבוש בגדים ארוכים, להגנה מפני קרינת שמש.
- יש לרכוש שרואים מחשש להיתפסות בעצמים זרים (מסמרים, ברזלים, חלקים נעים).

עוזר בטיחות

- מבצע בנייה אחראי לכך שבכל עת שבה מתבצעות עבודות בנייה או עבודות בנייה הנדסית באתר בנייה, יהיה נוכח באתר עוזר בטיחות.
- מבצע בנייה צריך להציג במקום בולט לעין באתר בנייה שלט שבו יצוין שמו של עוזר הבטיחות שמונה ותפקידו.

תפקידיו של עוזר הבטיחות:

- לערוך ביקורת קבועה על מצב הבטיחות באתר הבנייה פעמיים ביום. הפיקוח נעשה באמצעות רשימת תיוג, שאושרה על ידי מפקח עבודה ראשי. הרשימה כוללת, בין השאר, בדיקה שתוודא כי לא מועסקים בני נוער בעבודות בנייה, כולל עבודה בגובה. אימות זיהוי באמצעות בדיקת תעודה מזהה של מפעיל עגורן. בדיקה שתוודא כי העובדים באתר משתמשים בצידוד המגן שקיבלו. בדיקה מדגמית אם העובדים באתר קיבלו הדרכת בטיחות ועוד. לשם מילוי תפקידו, ראשי עוזר בטיחות לעיין בכל פנקס, תעודה, דין וחשבון או כל מסמך אחר הנוגעים להוראות הבטיחות שחובה לנהלם, לקיימם או להגישם.
- דיווח למנהל העבודה בעל פה ובכתב על הפרה של הוראות הבטיחות באתר הבנייה - סמוך ככל האפשר למועד גילוייה של הפרה.
- הודעה לעובד באתר הבנייה כי הוא מפר הוראות בטיחות או מופרת לגבי הוראת בטיחות - סמוך ככל האפשר למועד גילוייה של הפרה.

בני נוער

חל איסור על העסקת בני נוער (מתחת לגיל 18) באתר בנייה.

חל איסור על העסקת בני נוער בעבודה בגובה (כולל עובדי קבלן).

עבודות בגובה

א. הגדרת עבודה בגובה:

- כל עבודה שיש בה סכנת נפילה לעומק העולה על 2 מטרים.
- עבודה המתבצעת מעל משטח עבודה ללא גידור או מעקה תקני.
- עבודה המצריכה הטיית גוף העובד ב-45 מעלות מעבר למעקה.
- עבודה המתבצעת מתוך מתקן הרמה.

ב. דגשי בטיחות:

- עבודה בגובה מותרת רק לבגיר, ומי שהוכשר לכך על פי חוק ותעודתו בתוקף, בהתאם לסוג הכשרתו.
- עבוד תמיד כשאתה מאובטח מפני נפילה באמצעות רתמת בטיחות תקנית תקינה וציוד מגן אישי לעבודה בגובה.
- בעת ביצוע עבודה בגובה באתר, יימצא תמיד במפלס הקרקע אדם בגיר מטעם המבצע, נוסף על העובד או על העובדים המבצעים את העבודה בגובה.
- ודא סגירת פתחים המהווים סכנת נפילה (פיר מעלית, מדרגות וכד').
- לצורך הכנסה או הוצאה של ציוד או חומר, יש להשתמש בציוד מגן אישי לעובדים בגובה.
- בתום העבודה, יש להחזיר את חלקי הפיגום למקומם ובשלמותם.
- גדר וסמן את השטח שמתחת לאזור העבודה.
- ודא אבטחת כלי העבודה - למניעת נפילתם.
- בעת שימוש בצמ"א לבלימת נפילה מגובה, תובטח האפשרות לחלץ את העובד לאחר שנבלמה נפילתו, בתוך פרק זמן שימנע פגיעה בלתי הפיכה בו, באמצעות אחד מאלה:

(א) חילוץ עצמי של העובד שנפל.

(ב) עובד נוסף שיימצא על הקרקע, כאמור בתקנה 12(3).

(ג) ציוד חילוץ שיימצא במקום.

ג. סולמות ודרגשים

- עבודה על סולם מותרת רק לעובדים המוסמכים לעבודה בגובה.
- בדוק את תקינות הסולם או הדרגש לפני הטיפוס.
- הצב את הסולם על בסיס איתן, כך שיעמוד באופן שווה על זקפיו.
- יש לוודא שמיקום הסולם לא יהווה מכשול (אין להציבו מעבר לדלת או במעבר).
- טיפוס על סולם יתבצע עד לגובה שעולה על מטר אחד מקצהו העליון. בעלייה למפלס גבוה יותר, יש להשתמש בסולם או בדרגש מתאימים בלבד.
- על סולם ימצא רק עובד אחד בו-זמנית.
- בעבודה על סולם שגובהו מעל 4.5 מטרים חובה להשתמש במערכת לבלימת נפילה, וגם ריתמת בטיחות תקינה.
- אין להשתמש באמצעים מאולתרים כתחליף לסולם.
- סולם שנבנה על ידי העובדים באתר, ייבנה כנדרש על פי החוק (עבודות בנייה).
- סולם לא תקין או פסול יש להחזיר למחסן או להוציא מהאתר ולמנוע את השימוש בו.
- בטיפוס, יש להקפיד על שלוש נקודות אחיזה; בעבודה, יש להקפיד על שימוש נכון בחבל מיקום ותמיכה.

ד. עבודה במקום מוקף

- הגדרה - חדר, תא, מכל, בור, מעבר לאדים, צינור או חלל מוקף כיוצא באלה, אשר לא נועדו לאכלוס אנשים.
- העבודה במקום מוקף תתבצע בהתאם לתוכנית, תוך הערכה ובקרה של הסיכונים במקום.
- תתבצע לאחר בדיקת מנהל העבודה ואישורו בכתב.
- לפני כניסה למקום מוקף, יש להצטייד בציוד המתאים לתוכנית ובעובדים מוסמכים למקום מוקף, כולל ציוד חילוץ.

פיגום זקפים

- לפני התחלת העבודה - ודא שהפיגום נבדק.
- ודא שמערכת הפיגום מושלמת וכלל הרכיבים נמצאים במקומם.
- יש לשמור על שלמות המערכת בעת העבודה.
- יש לוודא שציוד או חומרים, או כלים מונחים על הפיגום באופן בטוח שימנע את נפילתם מטה.
- יש לעלות על הפיגום לאחר קבלת הדרכה.
- המעבר בין הדיוטות יתבצע באמצעות סולם.

פיגום תלוי

- עבודה על פיגום תלוי תתבצע על ידי עובד שעבר הסמכה לעבודה בגובה וברשותו תעודה בתוקף.
- יש לעלות על פיגום תלוי לאחר קבלת הדרכה ושימוש במערכת למניעת נפילה.
- לפני עלייה על הפיגום יש לוודא כי קיים אישור מהנדס להתקנת הפיגום במקום העבודה.

חפירות

- חפירות שעומקן מעל 1.2 מטרים חייבות בדיפון ובגידור, למעט חפירה לפי שיפוע טבעי של הקרקע.
- היכנס לחפירה באמצעות סולם או מדרגות.
- לפני הכניסה לחפירה יש להכיר את דרכי העלייה והיציאה ממנה במקרי חירום.
- החל לחפור רק לאחר אישור ממנהל העבודה, וודא שנמצא מחוץ לחפירה משגיח בכל מהלך החפירה.
- אין להיכנס לחפירות לאחר גשם, אלא לאחר בדיקה ואישור של מנהל העבודה.

מתקנים ואבזרי הרמה

- לפני התחלת ההפעלה של מתקן הרמה, יש לוודא כי קיים תסקיר בודק מוסמך בתוקף, בהתאם לציוד, ולאחר שהכלי נבדק ואושר להפעלה.
- מנהל העבודה באתר ידריך את המפעילים בעבודה בתחומי פעולה (כולל סיכוני חשמל, חפיפה בין מנופים) ויוודא שהם מזהים את תחומי החפיפה, מנהל העבודה יתעד את ההדרכה בפנקס ההדרכה
- העמסת המטען תיעשה על ידי אתת/עניבן, המוסמך למתן איתות ואשר תעודתו בתוקף.
- אביזרי הרמה יסומנו ויאושרו על ידי תסקיר בודק מוסמך בתוקף.
- יש לבדוק מה עומס העבודה המותר עבורו (כתוב על המתקן ובתסקיר).
- אין להעמיס על מתקני ההרמה משקל העולה על עומס העבודה הבטוח, כולל על מעליות המשא.
- אין להרים עובד על כלי הרמה שאינו מיועד לכך.
- אביזר הרמה שעליו תלוי המטען יהיה אנכי מתחילת ההרמה ועד לסיום הפריקה.
- אין למשוך מטען תלוי לצורך פריקתו.
- איתות למפעיל וקשירת מטענים ייעשו רק על ידי אתת מוסמך ובעל רישיון בתוקף.
- קשירת מטענים תיעשה בעזרת מענבים ואבזרי הרמה תקינים ומתאימים בלבד, על ידי מי שהוסמך בלבד.
- יש לדווח למנהל העבודה על כל תקלה או פגם, ואין להשתמש באבזרי הרמה פגומים.
- בשינוע משאות ארוכים, יש לוודא קשירה מאובטחת מפני החלקת הציוד.
- עבודה בקרבת מתקני וכבלי חשמל תתבצע במרחקים המצוינים בחוק.

עגורנים

- לפני התחלת העבודה בדוק שקיים תזכיר בדיקה לעגורן.
- יש לוודא אישור של בודק חשמל בעל רישיון מתאים, המאשר תקינות ובטיחות מערכת החשמל בעגורן שבאתר.
- העגורנאי יערוך בדיקות וירשום אותן בפנקס העגורן לפני תחילת העבודה ויוודא שעגורן הצריח במצב עבודה תקין ובטוח.
- יש לבצע בדיקה בכל יום (בדיקה יומית) ופעם בשבוע (בדיקה שבועית).
- הפעלת עגורן מותרת רק לעובד עגורן צריח בעל רישיון תקף ומתאים לסוג העגורן.
- מנהל העבודה באתר ידריך את מפעילי העגורנים בסיכונים באתר וכן, בעבודה בתחומי פעולה (כולל חפיפת מנופים בהתאם לנוהל הפעלת עגורני צריח העובדים במצבי קיצוץ), ויוודא שהם מזהים את תחומי החפיפה. מנהל העבודה יתעד את ההדרכה בפנקס ההדרכה.
- רק מפעיל העגורן ועובדי התחזוקה בעלי אישור עבודה בגובה תקף, על תרנים, מורשים לטפס על העגורן.
- יש לוודא שאתת מוסמך מבצע את ההכוונה במקום שבו למפעיל אין קשר עין עם הציוד.
- איתות למפעיל העגורן וקשירת מטענים ייעשו רק על ידי אתת מוסמך ובעל רישיון בתוקף.
- בזמן זיהוי מצב מסוכן או תקלה, יש לעצור מיד את כל פעולת העגורן ולדווח למנהל העבודה.
- באתרי עבודה סמוכים זה לזה, שיש בהם עגורני צריח הפועלים במצבי קיצוץ, ימונה על ידי כל מנהלי העבודה אתת מתאם, אשר תפקידו יהא לתאם פעולות של עגורנים העובדים בחפיפה.
- חל איסור הרמת אדם או גרירה, או משיכת מטען באמצעות העגורן.
- פינוי פסולת יעשה אך ורק באמצעות אביזר תקני ותקין בלבד.
- הפעלת עגורן בזמן מזג אוויר קיצוני תיעשה על פי שיקול דעתו של העגורנאי. יש לעיין תמיד בחוברת יצרן העגורן לגבי מפרט העגורן, כדי לקבוע את ההגבלות, המגבלות או התנאים המיוחדים הישימים.
- יש לוודא שעבודה בקרבת מתקני וכבלי חשמל תתבצע במרחקים המצוינים בחוק.
- יש לעשות שימוש בחבל כיוון בהובלת מטען אל מקומו.
- יש לוודא כי בעת ההפעלה של מתקן ההרמה סביבת העבודה הקרובה תהיה ללא הפרעות מתנועת כלי רכב או תנועת עובדים וכדומה.

עגורנאים - חובת הצגת תעודה

- (1) עגורנאי סוג א' או סוג ב', יישא עליו בכל עת שבה מופעל העגורן תעודה מזהה מסוג רישיון נהיגה או תעודה המתירה הפעלת עגורן שהונפקה על ידי מינהל הבטיחות והבריאות התעסוקתית (להלן, תעודה מזהה);

המוסד לבטיחות ולגיהות
בטיחות ובריאות בעבודה - זה אנחנו.

העמסת מטען בעגורן צריח

- (א) העמסת המטען בעגורן צריח תיעשה על ידי עניבן, שנתקיימו בו שני אלה:
(1) הוא הודרך ואומן בשיטות לקשירת מטענים ולתלייתם באונקל העגורן/
(2) הוא מוסמך למתן איתות.

משאבות בטון

- העובד יפעל בהתאם להוראות ולנוהלי מפקח עבודה ראשי.
- מיקום ופתיחת זרועות ייצוב ייעשו רק על גבי קרקע יציבה.
- היזהר מתנועת מערבלי הבטון באתר הבנייה.
- הימנע מעמידה מתחת לחלק של המשאבה במהלך פעולת היציקה.
- ודא את תקינות חיבור צינור הגומי לצינור המתכת באמצעות מחברים ייעודיים.
- ודא שעבודה בקרבת מתקני וכבלי חשמל תתבצע במרחקים המצוינים בחוק.
- חל איסור על תנועת משאבה עם זרוע פתוחה

טפסות

- עבודה על טפסה תתבצע על ידי עובד שעבר הסמכה לעבודה בגובה וברשותו תעודה בתוקף.
- לפני התחלת העבודה יש לוודא שהתקני התלייה של הטפסה נבדקו בידי בודק מוסמך.
- לפני התחלת העבודה והעלייה על הטפסה יש לוודא כי לטפסה יש מערכת מעקות תקינה למניעת נפילה.
- יש לוודא שננקטו האמצעים המתאימים להבטחת יציבות התומכות ומערכת הטפסות.
- אין להימצא מתחת לטפסה המונפת.
- יש לוודא כי בנייה ופירוק מערכת טפסות תיעשה בידי טפסנים.
- יש לוודא את אחסנת הטפסה בהתאם להוראות היצרן.

חשמל

- שים לב לתקינות הציוד.
- יש לערוך בדיקה חזותית כדי לוודא את שלמות הבידוד החיצוני (לוודא שאין שברים וסדקים במעטפת הבידוד).
- יש לוודא כי כבלי ההארכה לחשמל תקינים, נפרסים במלואם ואינם בשימוש קבוע.
- יש להשתמש בכבלים ובפתילי זינה המוגנים מפני פגיעה מכנית (צבע כתום).
- הכבל יהיה מצויד במפסק פחת שלם, תקין ומבודד ללא קרעים.
- במקרה של תקלה, העבודה תופסק. התקלה תדווח למנהל העבודה ותתוקן על ידי חשמלאי מוסמך בעל רישיון מתאים.
- מכשיר חשמלי מיטלטל, המוחזק ביד בעת השימוש בו, יהיה מצויד בבידוד כפול כפול בידוד כפול. לחובב להשתמש בו בתקע בעל שני פינים, ללא הארקה.
- אסור להניח כבל חשמל בתוך נוזל או בקרבתו. במידה שהכבל מונח על הקרקע, יש להגן עליו מצויד ומכלים העלולים לעבור מעליו, ויש לוודא שלא יהיה למכשול.
- בעת עבודה במכשיר חשמלי, יש לשמור על ידיים יבשות, לנעול נעליים תקינות ולהשתמש בציוד מגן אישי.
- יש לוודא שבית התקע שאליו יחובר כלי העבודה המיטלטל או הכבל המאריך יהיו מוגנים על ידי מפסק מגן (מפסק פחת) עם רגישות לזרם דלף של 30 mA.
- יש לבדוק את תקינות מפסק הפחת מדי שבוע. בפילת מפסק פחת או מפסק הגנה אחר, מותר להרים ולהחזיר את החשמל רק פעם אחת, ולאחר מכן, יש לדווח למנהל העבודה או לחשמלאי באתר.
- בידוד מגן המשמש כהגנה בפני חשמול יהיה תקין בכל עת; אם התגלה ליקוי בבידוד, אין להשתמש בציוד עד לתיקון הליקוי.
- מנורות חשמל ואבזריהן יותקנו בגובה של 2 מטרים, לפחות, מעל פני הקרקע או מעל משטח קבוע שעליו נמצאים בני אדם.

כלי עבודה, ציוד ומכשירים חשמליים מיטלטלים

א. כללי:

יש להשתמש בכלי עבודה תקינים ותקינים, בהתאם לייעודם.

ב. כלים חשמליים:

- יהיו שלמים ויופיע עליהם סימן הבידוד הכפול. בידוד כפול
- יהיו מצוידים במגן ייעודי והשימוש בהם יהיה בהתאם להוראות היצרן.
- בנפילת מתח, ינותק המכשיר לפני חידוש המתח.
- בפעילות לא תקינה של מכשיר חשמלי, תופסק העבודה מיד, תנותק אספקת הזרם וידווח למנהל העבודה.
- בסיום העבודה, יש לאסוף את כלי העבודה ולאחסנם במקום המיועד לכך.

ג. מכונות סובבות ומיגון מכונות:

- הפעלת ציוד או מכונה תהיה בהתאם להוראות היצרן.
- לפני כל טיפול במכונה או בציוד, יש לוודא את עצירתם המוחלטת וניתוקם ממקור האנרגיה.
- אין להפעיל מכונה או מתקן ללא מגנים, ואין להסיר מיגון קיים.
- ציוד ומכונה לא תקינים יתוקנו על ידי בעל המקצוע המתאים שהוסמך לכך.

המוסד לבטיחות ולגיהות
בטיחות ובריאות בעבודה - זה אנחנו.

שימוש נכון בסוללות נטענות

- יש למנוע פגיעות פיזיות בסוללה.
- אין להטעין סוללה שנפגמה, כגון סוללה מנוקבת, רטובה או שספגה חבטה חזקה מאחר והן עלולות להוות סכנה של אש והתלקחות.
- אסור למסור סוללה לתיקון במעבדה לא מורשת או שאינה מטעם היצרן המקורי.
- יש להטעין סוללה בחלל מאוורר ותחת השגחה ולא בקרבת חומרים דליקים, כמוכן אין לטעון סוללה במשך הלילה.
- יש לרכוש רק סוללות התומכות במנגנון למניעת טעינת יתר הנדרש לפי התקן הרשמי, לעניין זה יש לוודא זאת מול המוכר טרם הרכישה.
- יש לדאוג לטמפרטורה נאותה ולא לחשוף את הסוללה לטמפרטורות קיצוניות.
- ככל שבעת טעינת סוללה ניכרת עליה חריגה בטמפרטורה שלה, יש להפסיק את הטעינה ולמסור אותה יחד עם מטען למקום הרכישה לבדיקה.
- יש לנתק את הסוללה ממכשיר שלא נמצא בשימוש למשך זמן ארוך.

עבודות חמות – אש גלויה ומקורות הצתה

- הישמע לשילוט האזהרה.
- בעבודות חמות יש לבקש אישור ממנהל העבודה.
- בעת ביצוע עבודה חמה ודא כי נמצא במקום צופה אש, מטפי כיבוי בהישג יד וציוד כיבוי תקין.
- בעבודות עם מבערים יש להתקין מחיצות למניעת התפשטות אש.
- יש להעריך לפני תחילת העבודה את הסיכונים לדלקה (חומרים וציוד דליקים).
- יש לשמור על דרכי גישה פנויות לציוד כיבוי האש.
- בגמר הפעילות ודא כי אין מקורות חום.
- בעבודות חמות בטפסות, יש להציב צופה אש במפלס התחתון.

גיהות

א. חשיפה לאבק מזיק

עובד שעלול להיחשף לאבק מזיק, ישתמש בצויד מגן אישי תקני ותקין, המתאים לסוג העבודה המתבצעת, לרבות מסכת נשימה עם מסנן המונע חדירת אבק מזיק לדרכי הנשימה.

ב. רעש מזיק

העבודות או תהליכי העבודה שהעובד בהם נחשב כעובד ברעש מזיק בהקשר של עבודות בנייה.

1. חציבה, פיצוץ, גריסה וטחינה.
2. ניסור, השחזה וליטוש מכניים.
3. נגרות מכנית
4. מסגרות ופחחות, לרבות סמרור וחיתוך מתכות בגזים.
5. הפעלת ציוד מכני הנדסי וטרקטורים ללא תא מפעיל סגור.
6. הפעלת פטישים פנאומטיים
7. ניקוי או התזה בעזרת אוויר דחוס.
8. הפעלת מדחסי אוויר
9. הפעלת טורבינות וגנרטורים.

- עבודה בסביבה רועשת, העולה על (A), 85dB, מחייבת שימוש באמצעי מיגון לאוזניים.
- חובת המעסיק ליידע את העובד על עוצמת הרעש במקום העבודה בכלל, ובתחנת העבודה בפרט, תוך מתן הנחיות למשך החשיפה המותרת.
- יש להקפיד על שימוש בצויד תקני להגנת השמיעה (אטמים ואוזניות) ולהשתמש בו בצורה נכונה.
- יש להקפיד על בדיקת שמיעה לעובד ברעש מזיק, לפחות פעם בשנה.

ג. חשיפה לגורמי סיכון אקלימיים

⁽¹⁾ חשיפה לתנאי אקלים קיצוניים עלולה לפגוע בבריאות.

(1) בקיץ:

- קרינה מהשמש - חשיפה ממושכת עלולה לגרום לסרטן העור ולפגיעה בראייה.

- חום - גורם לאידיוי הנוזלים מגוף האדם ולעליית טמפרטורת הגוף.
- מגבלת תנועה - החום גורם לחולשה ולקושי בהפעלת השרירים.
- חוסר ריכוז - עלול לגרום לפגיעה בעובד או בעובדים בסביבתו.
- פעילות מונעת - יש לדאוג לצמצום חשיפת עור הגוף באמצעות בגדי עבודה ארוכים, כיסוי ראש, משקפי שמש, קרם הגנה ושתייה מרובה.

2) בחורף:

- קור מכביד על תנועת איברים שונים וגורם להתקררות.
- חוסר ריכוז - עלול לגרום לפגיעה בעובד או בעובדים בסביבתו.
- ראות לקויה - היפגעות משינוע ציוד וחומרים.
- פעילות מונעת - יש לשמור על הבגדים יבשים; לשתות משקאות חמים.

ד. מחלת מקצוע

חשיפה כרונית לסיכונים סביבתיים תעסוקתיים (פגיעות שלד ושריר, רעש, אבק, צבע, קרינה, עומס חום או קור ועוד) גורמת למחלות תעסוקתיות, שעלולות להופיע לאחר כמה שנים. בעת איתור סימנים ראשונים של פגיעה, הקשורה לכאורה לחשיפה בעבודה, יש לפנות להתייעצות עם רופא תעסוקתי.

ארגונומיה

לסביבת עבודה נוחה ובטוחה:

- סידור הסביבה: פריקה ואחסון של חומרי גלם קרוב למקום השימוש, כדי למנוע שינוע מיותר; הגבהת חומרים לעיבוד על משטחי עבודה, במקום להניחם על הרצפה;
- שימוש באמצעי עזר: מריצות, עגלות או ידיות להפחתת המאמץ בשינוע; כלים בעלי ידית מוארכת לעבודות בגובה התקרה; ברכיות; כפפות המתאימות למטלה ולגודל כף היד.
- הרגלי עבודה: שמירה על מנח גב ללא מאמץ ייחודי במטלות ניטול - יש לקרב את המשא ככל האפשר לפני ההרמה; יש להימנע, ככל האפשר, מאחסון כלים או חומרים על הרצפה.

טופס הצהרה על שימוש בציוד מגן אישי לעובד באתר בנייה

א. הריני לאשר בזאת כי:

- קיבלתי הדרכה בשפה ברורה באשר לסיכונים במקום העבודה והבנתי את ההדרכה, ואני מתחייב לשמור על הוראות הבטיחות בעבודה.

- הובאו לידיעתי מגוון האפשרויות לשימוש בציוד מגן אישי.

ב. הנני לאשר כי קיבלתי ציוד מגן אישי כמתחייב, בהתאם למטלות תפקידי, והנני מתחייב:

- לשמור על הציוד.

- להשתמש בו רק לייעודו.

- להחזיק את הציוד במצב נקי ולשמור על תקינותו.

- משנמצא פגם או נזק בציוד, חובתי להחזירו למנהל העבודה לשם החלפתו.

ג. הנני מתחייב שלא אעשה כל דבר העלול לסכן אותי, את העובדים סביבי ואת סביבת עבודתי.

ולראיה, באתי על החתום:

שם מלא: _____ ת"ז: _____ מקצוע: _____

תאריך: _____ חתימה: _____

המוסד לבטיחות ולגיהות
בטיחות ובריאות בעבודה - זה אנחנו.

המוסד לבטיחות ולגיהות הכתובת שלך לעולם הבטיחות והבריאות התעסוקתית

המוקד הלאומי "קו החיים"
לדיווח על מפגעים בעבודה ולפניות הציבור
בנושאי בטיחות ושירותי המוס"ל

*9214

www.osh.org.il

